

LA DUMINICA DE DINAINTEA ÎNĂLȚĂRII SFINTEI CRUCI

„...lumea este răstignită pentru mine și eu pentru lume”
(Galateni 6, 14)

Prin unele mănăstiri se mai întâlnește o icoana veche înfățișând un călugăr răstignit. În fiecare mână răstignitul ține câte o lumânare aprinsă, iar deasupra capului lui, Mântuitorul ține mai multe cununi. Dacă privești mai de aproape, vezi că la diferite părți ale trupului celui răstignit sunt scrise stihuri din psalmi. Astfel, la mâini este scris „făclie picioarelor mele este legea Ta și luminează cărărilor mele”; la ochi scrie „ochii mei pururea spre Domnul”; la gură „gura mea va grăi înțelepciune”; la piept „în inima mea am ascuns cuvintele Tale”; la picioare „pe calea poruncilor Tale am alergat”; la genunchi: „genunchile mele au slăbit de post.”

De-o parte și de alta a celui răstignit se află opt fiare înfricoșate, care îi dau asalt cu sulițe și cu săgeți, strigând: „Coboară-te de pe cruce! Coboară-te de pe cruce!”; iar numele fiarelor sunt scrise chiar pe ele: duhul lăcomiei, duhul curviei, al mâniei, al iubirii de arginți, al întristării, al trândăviei, al slavei deșarte și al mândriei.

Am adus înainte aceasta icoană pentru că ea ne ajută foarte bine să înțelegem cuvântul apostolului către galateni: „...Lumea este răstignită pentru mine și eu pentru lume.”

Oare ce vrea să spună apostolul când zice: „Eu sunt răstignit pentru lume?” Fără îndoială că un lucru de taină, pentru că cel răstignit nu mai poate spune despre sine că este răstignit și nici apostolul Pavel, noi știm bine că nu a fost vreodată răstignit, ci a murit de sabie.

Ca să înțelegem vorbirea Apostolului, să ne uităm la un răstignit și să vedem care sunt chinurile lui. Țintuit de mâini și de picioare, cel răstignit nu mai poate mișca și această stare îi mărește îngrozitor chinurile; suferințele răstignitului sunt înspăimântătoare: omul moare puțin câte puțin și vede moartea cum vine sigură, fără nici o nădejde de izbăvire. Nemișcare totală, suferințe grozave și moartea, aceasta este starea celui răstignit.

Lumea, față de care apostolul este răstignit are mai multe înțelesuri: oamenii ceilalți în afară de noi. Se zice: „gura lumii”, sau „zice lumea”, despre o vorbă care circulă. Deci prin lume mai înțelegem și mulțimea lucrurilor care ne înconjoară, lumea materială, lumea vegetală, lumea animală. Și mai înțelegem prin lume mentalitatea omului legat de cele materiale, împătimit de lucruri, lumea de păcat. În acest înțeles, diavolul este „stăpânitorul acestei lumi” (Ioan 14, 30), iar Mântuitorul este Cel ce a biruit lumea (Ioan 16, 33). În acest din urmă înțeles este luată lumea față de care s-a răstignit Apostolul. A fi răstignit față de lume, deci, înseamnă a fi nemișcat față de păcat, a suferi împotriva lui până la moarte. Din pricina păcatului din noi, omul este înclinat, trup și suflet, spre lumea păcatului, dorește, pofteste cele frumoase și bune ale lumii. Trebuie deci răstignită această poftă păcătoasă, oprită, biruită.

Cum se face acest lucru, ne învață inscripțiile din jurul călugărului celui răstignit de care am pomenit la început. „Lumea” pătrunde în noi pe calea simțurilor – ochi, urechi, gust... – și trăiește în noi prin cugetele, vorbele și faptele noastre. Pe toate acestea trebuie să le păzim de duhul lumii. Cum? Veghind la ferestrele simțurilor ca să nu intre moartea prin ele, ci ochii să fie pururea spre Domnul, în inimă să fie ascunse cuvintele Domnului, picioarele să umble pe calea virtuților,

călăuzite de legea Domnului, gura să grăiască dumnezeiasca înțelepciune, iar urechile să fie surde la strigătul fiarelor celor înfricoșate ale patimilor care ne somează: „pogoară-te de pe Cruce!“.

Dacă astfel se răstignește omul față de lumea păcatului: împotrivindu-i-se, nelucrându-l, apoi lumea cum se poate răstigni față de noi, pentru că noi vedem că cel rău ne asaltează cu sulițe și cu săgeți, ca cele opt fiare de pe icoană, silindu-ne să ne coborâm de pe Cruce. Lumea de păcat năvălește peste noi prin toate simțurile: văz, auz, miros, gust, pipăit; cum să o răstignim, să o stăvilim, să nu mai năvălească asupra-ne?

Sfântul Apostol Pavel spune că „toată făptura suspină așteptând izbăvirea” (Romani 8, 22). Pe de altă parte noi știm că toată făptura la început a fost „bună foarte” și deci nu poate fi prin sine pricină de păcat. Nu lumea este rea, ci întrebuițarea ei; nu din afară vine răul, ci din mine. Lucrurile din afară sunt numai paravanul în dosul căruia se ascunde vrășmașul, pentru a trezi pornirile pătimase din mine. De obicei omul nu întrebuițează lucrurile în cadrul rânduit de Dumnezeu, ci pătimăș; nu mănâncă pentru întreținerea trupului, ci cu lăcomie și altele asemenea, adică leagă de înțelesul simplu al lucrurilor înțelesuri pătimase, cum zice același sfânt Maxim. Trebuie deci să desfacem de lucruri aceste înțelesuri păcătoase și atunci ele nu ne mai sunt prilej de păcat, de ispită, ci dimpotrivă, ele însele ne povățuiesc spre Dumnezeu, căci și cu acest rost a creat Făcătorul lumea: să fie spre trebuințele vieții pământești, dar și scară care duce la cele cerești. Deci dacă noi ne-am răstignit față de lume, descoperim că deja lumea este răstignită față de noi.

„Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda cu altceva”, zice apostolul, „fără numai cu Crucea Domnului, prin care lumea este răstignită pentru mine și eu pentru lume” (Galateni 6, 14). Crucea Domnului este deci aceea cu care noi putem săvârși aceasta îndoită răstignire, a noastră și a lumii. De aceea, Apostolul se laudă cu ea și Mântuitorul ne învață că nu putem merge pe urma Lui decât purtând Crucea. Viața creștină este viață de răstignit. Dar până să fi răstignit pe Cruce, trebuie

multă vreme să purtăm Crucea, să ne luptăm cu răul până la sânge, să ne luptăm cu duhurile cele rele, să răbdăm multe neazuri, îndreptând toate lucrările simțurilor și ale minții spre cele bune, cum ne învață stihurile din psalmi, în icoana călugărului răstignit. Răstignirea vine abia la urmă, iar când am ajuns acolo, izbăvirea este aproape: Mântuitorul stă cu cununile întinse, gata să încununeze pe cel biruitor. Crucea este semn de luptă, dar totodată de biruință și de încununare. De care să ne învrednicească și pe noi Domnul cu harul și cu puterea Sfintei Sale Cruci. Amin.

PURTAREA CRUCII

„Cine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să își ia crucea și să-Mi urmeze” (Marcu 8, 34).

Tânărului bogat Mântuitorul îi spune: „Dacă vrei să fii desăvârșit....” (Matei 19, 21), iar în Evanghelia de mai sus: „Dacă cineva voiește...” De unde se vede că Mântuitorul nu constrânge, nu obligă pe nimeni să Îl urmeze, respectă libertatea omului, ci numai invită: „Dacă voiești...”

Vedem însă că El vorbește și altfel: „Poruncă nouă vă dau... Aceasta vă poruncesc...”, spune ucenicilor învățându-i porunca dragostei (Ioan 15); „Mergi și fă asemenea” (Luca 10, 37), îi poruncește învățătorului de lege, îndemnându-l să urmeze samarineanului milostiv; tot așa poruncește el ucenicilor: „Păziți-vă de aluatul fariseilor ” (Matei 16, 6).

Acest dacă, pe care îl folosește Mântuitorul când este vorba de urmarea sa, nu cumva arată că această urmare nu-i necesară, nu-i obligatorie și că ne putem lipsi de ea?

Cu adevărat Domnul nu silește pe nimeni să-l urmeze; „Nu te silesc să vii după mine, dar cine se va rușina de mine acum, în acest veac, și Eu mă voi rușina de el când voi veni întru slava Mea; și dacă mă voi rușina de tine atunci, nu ai

parte cu Mine, nu vei intra cu Mine în viață; ți-ai pierdut sufletul. Și dacă l-ai pierdut mai bine era să nu te fi născut, nici toată lumea de-ai avea-o nu o poți da în schimb pentru el.” Deci sunt liber să-L urmez sau nu, dar dacă nu o fac îmi pierd sufletul și nimic nu am mai de preț decât el. Deci urmarea lui Hristos este obligatorie, din punctul nostru de vedere și în interesul nostru cel mai mare.

Cum să o facem, ne spune Mântuitorul mai departe. În primul rând *să te lepezi de sine*. Dar ce este acest sine? Omul este creat după chipul lui Dumnezeu, icoană vie a lui. „Ai văzut pe fratele tău? Ai văzut pe Dumnezeu”, așa ziceau Părinții. Omul nu e creat pentru sine, ci pentru Dumnezeu. Tot ce ne face neasemănători cu Dumnezeu acesta-i sinele de care trebuie să ne lepădăm. Sinele este omul de păcat, haina murdară a păcatului, hainele de piele pe care le-a îmbrăcat omul după cădere. Pentru a urma Domnului, trebuie lepădat acest sine, trebuie să fi gol ca Adam înainte de cădere.

În al doilea rând, *să-ți iei crucea ta*. Crucea are multe înțelesuri. Unul din ele rezultă din întrebuintarea ei de altădată ca unealtă de tortură și moarte. În acest înțeles crucea înseamnă suferință, chin, durere, moarte. De ce urmarea Domnului nu se poate fără cruce? Sinele de mai sus e mai mult decât o haină pe care o poți dezbrăca; este un buboi, o putreziciune înfiptă în ființa noastră; deci nu o putem lepăda ca pe o haină, ci trebuie tăietură, operație, pentru a putea fi înlăturat. Și orice tăietură doare, este o suferință. Și fiindcă stricăciunea nu-i la toți aceeași, nici crucea nu-i la fel pentru toți, ci fiecare își are crucea sa.

Apoi, *să-Mi urmeze Mie*. Nenumărate sunt trăsăturile icoanei celei Dumnezeiești. Mântuitorul însă a stăruit asupra câtorva, pe care trebuie să le urmăm: „Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima!”; „Fiți sfinți ca și Tatăl vostru cel ceresc!”; „Iubiți-vă unii pe alții așa cum și Eu v-am iubit pe voi!...”

Aceasta-i urmarea lui Hristos: osteneală, nevoință pentru a înlătura din viața noastră tot ceea ce ne desparte de El și a urma icoana sfințeniei Lui pentru a agonisi asemănarea cu El.

Deci Crucea este inevitabilă, nu o putem ocoli. Omul în necaz și în suferință, știind aceasta, zice cu un fel de resemnare: Ce să faci? Asta-i crucea mea, n-am încotro! Un fel de pacoste de care nu putem scăpa. Oare așa să fie? Sunt suferințe pe care omul le primește bucuros, pentru a scăpa de un rău mai mare, pentru a obține un bun dorit. Câte nu rabdă omul pentru sănătatea lui! Crucea este inevitabilă, dar purtarea ei ne este de mare folos, este în interesul nostru cel mai vital să o ducem, pentru că ne curăță de păcate și ne sfințește, o merităm pentru a ne ispăși păcatele făcute și ne deschide porțile raiului, ca tâlharului.

Numai purtând crucea putem intra în Rai: crucea este cheia raiului. Ținându-ne strâns în urma Domnului cu Crucea vom fi mereu împreună cu El, „Unde sunt Eu acolo va fi și sluga mea”, zice El.

Numai pentru Hristos Crucea a fost nemăsurat de grea, El era nevinovat și Crucea era împovărată cu toate păcatele lumii și El a suferit pentru toți. Crucea noastră însă este datorie pentru păcat, dar și cale de fericire veșnică și deci nu mai este o spaimă, ci un bun dorit și de mare trebuință și folos.

Apoi crucea noastră este și ușoară. De când Hristos S-a răstignit pe Cruce, Crucea mea nu mai este grea, căci Hristos a dăruit Crucii toată puterea Sa. Și prin aceasta, Crucea pe care o port mă sfințește, mă întărește, mă preface. De aceea ne minunăm zicând: „Mare este Doamne, puterea Crucii Tale! Ea a făcut din pescari apostoli și din păgâni mucenici...” Și mai mult: Crucea este armă asupra diavolului, care se îngrozește și se cutremură, nesuferind puterea ei; Crucea zădărnicește și nimicește toată lucrarea celui potrivnic. De aceea, să ne bucurăm de Cruce! „Iar eu nu am cu ce mă lăuda mai mult, decât cu Crucea Domnului”, zice marele Pavel. Și ne lăudăm cu ea primind și răbdând cu bucurie toate încercările ce vin peste

noi, știind că prin ele ne agonisim bucuria cea negrăită a vieții veșnice.

Să ne însemnăm cu Crucea în toate împrejurările vieții. „Îngrădește-te cu Sfânta Cruce ca precum un scut, ne îndeamnă Sfântul Efrem Sirul, pecetluiește-ți cu ea mădularele și inima. Și nu numai cu mâna să te însemnezi cu semnul crucii, ci și cu mintea pecetluiește-ți cu ea orice îndeletnicire a ta, și intrarea și ieșirea din orice vreme, și șederea și scularea și patul și orice slujire ai face, pecetluiește-o mai întâi cu semnul crucii.”

Și să o purtăm cu multă bucurie și recunoștință față de Mântuitorul iubit, care a purtat-o pentru păcatele noastre și ne-a lăsat-o ca pe cel mai de preț dar făcut prietenilor săi. Și te îmbărbătează în suferințele vieții: „Hristos a suferit atâta pentru mine și eu să nu rabd cât de puțin?” Și când vrăjmașul năvălește cu ispitele, privește Sfânta Cruce și zi: „Doamne să nu fiu nepăsător văzând Crucea Ta!”

„Crucea Ta, Doamne, viață și înviere este pentru poporul tău...”